

(ฉบับร่าง)

แผนปฏิบัติการด้านแพะปี พ.ศ. 2566– 2570

1. ข้อเท็จจริง

1.1 สถานการณ์จำนวนแพะของประเทศ

(1) ในปี 2566 ประเทศไทย มีจำนวนแพะ ทั้งหมด 1,534,178 ตัว โดยรวมกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆของประเทศ อยู่ในพื้นที่ภาคกลาง 508,219 ตัว (ร้อยละ 33.13) ภาคใต้ 435,415 ตัว (ร้อยละ 28.38) ภาคเหนือ 199,051 ตัว (ร้อยละ 12.97) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 325,347 ตัว (ร้อยละ 21.21)

(2) อัตราการเพิ่มขึ้น/ลดลง ของจำนวนแพะในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ระหว่างปี 2561-2565 ใน

- พื้นที่ภาคกลาง ปี 2565 มี 508,219 ตัว ปี 2560 มี 215,110 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ต่อปี
- พื้นที่ภาคใต้ ปี 2565 มี 435,415 ตัว ปี 2560 มี 315,994 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 38 ต่อปี
- พื้นที่ภาคเหนือ ปี 2565 มี 199,051 ตัว ปี 2560 มี 48,453 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ต่อปี
- พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2565 มี 325,347 ตัว ปี 2560 มี 45,833 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ต่อปี

(3) ถ้าเปรียบเทียบประชากรแพะในพื้นที่ทั้งประเทศพบว่าพื้นที่ภาคกลาง มีจำนวนแพะมากที่สุด คือ 508,219 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 33.13 ของประเทศ) รองลงมาคือ พื้นที่ภาคใต้ มีจำนวนแพะ 221,353 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 28.38 ของประเทศ) พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนแพะ 325,347 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 21.21 ของประเทศ) และพื้นที่ภาคเหนือมีจำนวนแพะน้อยที่สุด 199,051 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 12.97 ของประเทศ)

1.2 สถานการณ์จำนวนแพะนมของประเทศ

(1) ในปี 2566 ประเทศไทยมีจำนวนแพะนม ทั้งหมด 33,881 ตัว โดยรวมกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ อยู่ที่พื้นที่ภาคกลาง 17,693 ตัว (ร้อยละ 52.22) ภาคใต้ 8,394 ตัว (ร้อยละ 24.83) ภาคเหนือ 2,953 ตัว (ร้อยละ 8.72) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8,309 ตัว (ร้อยละ 24.52)

(2) อัตราการเพิ่มขึ้น/ลดลง ของจำนวนแพะนมในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ระหว่างปี 2561-2565 ใน

- พื้นที่ภาคกลาง ปี 2565 มี 17,693 ตัว ปี 2560 มี 18,321 ตัว ลดลงร้อยละ 4 ต่อปี
- พื้นที่ภาคใต้ ปี 2565 มี 8,394 ตัว ปี 2560 มี 7,637 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี
- พื้นที่ภาคเหนือ ปี 2565 มี 2,953 ตัว ปี 2560 มี 971 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ต่อปี
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2565 มี 8,309 ตัว ปี 2560 มี 645 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ต่อปี

(3) ถ้าเปรียบเทียบประชากรแพะนมในพื้นที่ทั้งประเทศ พบว่าในพื้นที่ภาคกลาง มีจำนวนแพะนมมากที่สุดคือ 17,693 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 52.22 ของประเทศ) รองลงมาคือ พื้นที่ภาคใต้ มีจำนวนแพะนม 8,394 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 24.83 ของประเทศ) พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนแพะน้อยที่สุด 8,309 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 24.52 ของประเทศ) พื้นที่ภาคเหนือ มีจำนวนแพะน้อยที่สุด 2,953 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 8.72 ของประเทศ)

1.3 การพัฒนาพันธุ์แพะ

ก. กรมปศุสัตว์มีแนวทางการพัฒนาพันธุ์แพะเนื้อ/แพะนม/แพะพื้นเมือง และโครงการที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) วิจัยและพัฒนาแพะพันธุ์แท้ เพื่อรักษาสายพันธุ์ให้มีให้ผลผลิตและคุณภาพสูงในเชิงพาณิชย์

1.1) แพะเนื้อพันธุ์แท้ได้แก่ แพะพันธุ์บูร์ และแองโกลนูเบียนมีจำนวนลูกเกิดเฉลี่ย 1.5 ตัวต่อครอก น้ำหนักหย่านม 15 กก. มีเปอร์เซ็นต์ซากมากกว่า 50%

1.2) แพะนมพันธุ์แท้ ได้แก่ แพะพันธุ์ชาเนน

แพะนมพันธุ์ซาเนนมีระยะเวลาให้นม 190 วัน ปริมาณน้ำนม 380 กก. ลูกผสมซาเนนxพื้นเมือง ให้ผลผลิตน้ำนม เท่ากับ 129.59 กก. ต่อระยะเวลาการรีดนม 164.69วัน

2) วิจัยสร้างแพะสายพันธุ์กรมปศุสัตว์ที่ให้ผลผลิตดี เหมาะสมกับเกษตรกรรายย่อย

- 2.1) แพะเนื้อสายพันธุ์ กปศ.1 เป็นแพะลูกผสม 50% บอร์x พื้นเมือง หรือ นูเบียน xพื้นเมือง
- 2.2) แพะนมสายพันธุ์ กปศ.2 เป็นแพะลูกผสม 50% ซาเนนx พื้นเมือง
- 2.3) แพะเนื้อสายพันธุ์ กปศ.3 เป็นแพะลูกผสม 50% บอร์x 25%นูเบียน x 25%พื้นเมือง

3) วิจัยและพัฒนาแพะพันธุ์พื้นเมือง เพื่อรักษาพันธุ์กรรมให้มีคุณภาพ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ได้แก่ แพะพันธุ์พื้นเมืองไทยภาคใต้ และแพะพันธุ์พื้นเมืองไทยภาคเหนือระยะห่างระหว่างครอก 230 วันจำนวนลูกเกิด 2.0 ตัว/แม่/ปีน้ำหนักหย่านมไม่น้อยกว่า 10 กก.เปอร์เซ็นต์ซาก 45% การปรับปรุงพันธุ์และกระจายแพะพันธุ์กรรมดีสู่ฟาร์มของเกษตรกรต่อไป โดยกรมปศุสัตว์จะทำการรับรองพันธุ์แพะของฟาร์มเครือข่าย เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวสัตว์ ปัจจุบันมีฟาร์มเครือข่ายกรมปศุสัตว์ 22 ฟาร์ม คาดว่าจำนวนลูกที่ผลิตได้จากพ่อพันธุ์กรรมปศุสัตว์ 650 ตัว/ปี

ข. แผนการพัฒนาพันธุ์แพะ

1) แพะเนื้อ

- 1.1) แพะพันธุ์บอร์ จำนวน 450 ตัว ได้แก่ภาคใต้ศูนย์วิจัยฯ แพะแกะ 200 แม่ศูนย์วิจัยฯ เทพา 100 แม่ ศูนย์วิจัยฯ กระปี 50 แม่ภาคกลางศูนย์วิจัยฯ สุพรรณบุรี 50 แม่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือศูนย์วิจัยฯ ชัยภูมิ 50 แม่
- 1.2) แพะพันธุ์แองโกลนูเบียน ได้แก่ภาคใต้ศูนย์วิจัยฯ สุราษฎร์ธานี 100 แม่
- 1.3) แพะพันธุ์แบล็คเบงกอลได้แก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือศูนย์วิจัยฯ มหาสารคาม 50 แม่ และ ศูนย์วิจัยฯ นครราชสีมา 30 แม่
- 1.4) แพะพันธุ์ กปศ.3 ได้แก่ภาคใต้ศูนย์วิจัยฯ แพะแกะ 100 แม่ศูนย์วิจัยฯ เทพา 100 แม่
- 1.5) แพะพันธุ์ แดงสุราษฎร์ ได้แก่ภาคใต้ศูนย์วิจัยฯ สุราษฎร์ธานี 100 แม่

2) แพะนม

- 2.1) แพะพันธุ์ซาเนนได้แก่ภาคใต้ศูนย์วิจัยฯ ปัตตานี 50 แม่
- 2.2) แพะพันธุ์ซามีได้แก่ภาคกลางศูนย์วิจัยฯ สุพรรณบุรี 110 แม่

3) แพะพื้นเมือง

- 3.1) แพะพันธุ์ดำวังคีรี ได้แก่ภาคใต้ศูนย์วิจัยฯ กระปี 50 แม่
- 3.2) แพะพันธุ์โหนดวังพญาได้แก่ภาคใต้ศูนย์วิจัยฯ แพะแกะ 100 แม่
- 3.3) แพะพันธุ์พื้นเมือง ได้แก่ศูนย์วิจัยฯ นครราชสีมา 30 แม่

ในการปรับปรุงพันธุ์และกระจายแพะพันธุ์กรรมดีสู่เกษตรกรฟาร์มเครือข่ายกรมปศุสัตว์ต่อไป โดยกรมปศุสัตว์จะทำการรับรองพันธุ์แพะของฟาร์มเครือข่าย เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวสัตว์ ปัจจุบันมีฟาร์มเครือข่ายกรมปศุสัตว์ 60 ฟาร์ม คาดว่าจำนวนลูกที่ผลิตได้จากพ่อพันธุ์กรรมปศุสัตว์ 10,000 ตัวต่อปี

ค. กรมปศุสัตว์มีแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพกับการพัฒนาแพะดังนี้

1) เทคโนโลยีชีวภาพกับการพัฒนาแพะ

กรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อการผลิตปศุสัตว์มาโดยตลอด จากการศึกษาวิจัย และทดสอบในระดับห้องปฏิบัติการและภายในศูนย์วิจัยฯ จนประสบผลสำเร็จ และเกิดความเชื่อมั่นมากกว่า 10 ปี ในการผลิตตัวอ่อนแช่แข็งและตัวอ่อนแช่แข็งระบุเพศ และการตรวจสอบยีนและโครโมโซมที่ควบคุมลักษณะการให้ผลผลิตตามที่ต้องการ รวมทั้งโรคทางพันธุกรรม โดยคาดหวังว่าจะสามารถขยายพันธุ์กรรมที่ดีจากพ่อและแม่ชั้นเยี่ยม สู่เกษตรกรให้ได้มากที่สุด และพยายามผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสู่

ภาคการผลิตเชิงพาณิชย์ อนาคตประเทศไทยจะเป็นผู้นำวงการปศุสัตว์ โดยเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีชีวภาพในการผลิตสัตว์พันธุ์ดีสู่ตลาดอาเซียนอย่างครบวงจร โดยการนำเทคโนโลยีชีวภาพไปใช้ประโยชน์

1.1 การสร้าง พัฒนา ปรับปรุงพันธุ์ เช่น เทคโนโลยีการผสมเทียม การย้ายฝากตัวอ่อน และเทคโนโลยีในระดับชีวโมเลกุล ได้แก่ การตรวจวิเคราะห์ยีน โครโมโซม และจีโนม ในการสร้างเป็นนวัตกรรมสายพันธุ์ปศุสัตว์ที่เป็นที่ยอมรับในเชิงพาณิชย์ ที่สามารถสร้างอาชีพ และรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างมั่นคงและยั่งยืน เช่น แพะเนื้อพันธุ์แดงสุราษฎร์

1.2 การกระจายสัตว์พันธุ์ดี จากแพะพันธุ์กรรมชั้นเยี่ยมในฝูงพ่อ แม่พันธุ์ ภายใต้ความดูแลของหน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์ ผ่านห้องปฏิบัติการมาตรฐานสากล สู่ฟาร์มเกษตรกรได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และมีความปลอดภัยทางชีวภาพสูง ด้วยการผสมเทียม และการย้ายฝากตัวอ่อน ให้กับแพะในฟาร์มของเกษตรกรได้ปีละหลายพันตัว ซึ่งเป็นการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต ความสามารถในการแข่งขัน ความต้องการของตลาด นำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการสร้างการยอมรับเทคโนโลยีให้เข้าไปมีบทบาทและเป็นส่วนหนึ่งในการขยายฝูงปศุสัตว์ของเกษตรกร รวมทั้งมีการผลักดันให้เอกชนเข้ามาลงทุนจัดตั้งศูนย์ผลิตน้ำเชื้อมาตรฐานของเอกชน ภายใต้การกำกับดูแลและรับรองมาตรฐานจากกรมปศุสัตว์

1.3 การอนุรักษ์แพะพันธุ์ดี และแพะพื้นเมือง โดยการเก็บน้ำเชื้อและตัวอ่อน ในรูปแบบการแช่แข็ง และการเก็บลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ไว้ในธนาคารเชื้อพันธุ์ (Gene bank) เพื่อให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ เมื่อเกิดภาวะวิกฤต ด้วยการนำเซลล์สืบพันธุ์สัตว์ที่เก็บไว้ นำกลับมาผลิตให้เกิดมาเป็นสัตว์ต้นพันธุ์ได้อีกครั้ง และยังคงลักษณะประจำสายพันธุ์เดิมทุกประการ และยังเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์กรรมแพะ แกะพื้นเมือง เพื่อป้องกันการสูญพันธุ์ และสามารถนำกลับมาเพิ่มจำนวนเพื่อใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

1.4 สถานการณ์โรคแพะที่สำคัญสำหรับการเลี้ยงแพะ ได้แก่

1) โรคบรูเซลลา หรือโรคแท้งติดต่อ

ปัจจุบันธุรกิจการเลี้ยงแพะ ที่มีแนวโน้มจะขยายตัวและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะทั้งรายใหญ่ และรายย่อย และจากกิจกรรมการเฝ้าระวังโรคที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยยังมีรายงานการระบาดของโรคบรูเซลลาอยู่ โดยเฉพาะในแพะพ่อแม่พันธุ์ ซึ่งโรคนี้ก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะเป็นอย่างมาก โดยโรคจะแพร่กระจายภายในฝูงได้อย่างรวดเร็ว สร้างความสูญเสียรายได้ของเกษตรกรจากผลผลิตที่ลดลงจากการแท้ง และที่สำคัญโรคบรูเซลลาที่เกิดจากการติดเชื้อ *Brucellamelitensis* ยังเป็นโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนที่มีความรุนแรง ติดต่อกับสัมผัสกับสิ่งคัดหลั่งของสัตว์ที่มีเชื้อดังนั้นเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากโรคนี้ เกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน ควบคุมโรคอย่างเคร่งครัด ได้แก่

1.1 ทราบแหล่งที่มาของสัตว์ และต้องให้ผลทดสอบโรคบรูเซลลาเป็นลบ ทุกครั้งก่อนนำเข้าฟาร์ม

1.2 ต้องกักสัตว์ก่อนนำเข้ารวมฝูงอย่างน้อย 14 วัน

1.3 มีการจัดการเรื่องระบบความปลอดภัยทางชีวภาพที่เหมาะสม

1.4 มีการทดสอบโรคประจำปีและขอสถานภาพฟาร์มปลอดโรค

1.5 เมื่อสังเกตหรือพบสัตว์มีอาการแท้งระยะท้าย ขอบวมอักเสบ ให้รีบแยกสัตว์ป่วยออกจากฝูงและแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทันที

2) โรคข้ออักเสบและสมองอักเสบในแพะหรือ CAE

ถึงแม้โรคนี้ไม่เป็นโรคที่ติดต่อระหว่างสัตว์และคน แต่เป็นโรคที่ก่อความรุนแรงและความสูญเสียให้กับเกษตรกรอย่างมาก โดยมีสาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัส Caprine arthritis encephalitis virus ซึ่งอยู่ในกลุ่ม lentivirus แพะส่วนใหญ่จะติดจากแม่สู่ลูก โดยผ่านทางรกในนม น้ำเหลือง (colostrum) หรือน้ำนมจากแม่ที่ติดเชื้อ นอกจากนี้ยังสามารถติดต่อได้จากการสัมผัสเชื้อโดยตรง เชื้อเม็ดเยื่อและผ่านทางอุปกรณ์ที่ใช้ในฟาร์ม สัตว์ที่เป็นโรคนี้ส่วนใหญ่มักไม่แสดงอาการ (asymptomatic) ในสัตว์ที่แสดงอาการมักจะพบอาการข้ออักเสบ (polyarthritis) เจ็บขา(lameness) ในแพะโตเต็มวัย และพบสมองอักเสบ (encephalitis) ในลูกสัตว์ ในแพะตัวเมียมักพบปัญหาเต้านม

อักเสบ บวมแข็ง (indurative mastitis) ส่งผลให้ปริมาณน้ำนมลดลง จะเห็นได้ว่าโรคข้ออักเสบและสมองอักเสบ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตัวสัตว์ และสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ เนื่องจากโรคดังกล่าวอยู่ใน OIE List ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่สำคัญในการกีดกันทางการค้าในการส่งออกแพะไปต่างประเทศ ดังนั้นเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากโรคนี้ เกษตรกรควรปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน ควบคุมโรคอย่างเคร่งครัด ได้แก่ ทราบแหล่งที่มาของสัตว์ และต้องให้ผลทดสอบโรคเป็นลบ ทุกครั้งก่อนนำเข้าฟาร์ม และเมื่อสังเกตหรือพบสัตว์มีข้ออักเสบเจ็บขาในแพะโตเต็มวัย และพบสมองอักเสบ (encephalitis) ในลูกสัตว์ ให้รีบแยกสัตว์ป่วยออกจากฝูง แยกลูกสัตว์ออกจากแม่สัตว์ทันที หลังคลอดและแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทันที

3) โรคปากและเท้าเปื่อย

โรคปากและเท้าเปื่อยเป็นโรคระบาดที่ส่งผลกระทบต่อสัตว์กับคู่ทุกชนิด ถึงแม้ว่าแพะอาจไม่ค่อยแสดงอาการของโรค ซึ่งอาการของโรคได้แก่ ปากเป็นแผล มีตุ่มน้ำใส ไรกีบอักเสบ มีไข้ และเดินลำบาก แต่อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการป้องกันโดยการทำวัคซีนให้กับสัตว์ปีละ 2 ครั้ง ตามรอบรณรงค์ครั้งที่ 1 เดือนธันวาคมถึงมกราคม และรอบรณรงค์ครั้งที่ 2 มิถุนายนถึงกรกฎาคม โดยขอวัคซีนได้ที่สำนักงานปศุสัตว์ในพื้นที่

1.5 สถานการณ์ด้านอาหารสัตว์

กรมปศุสัตว์ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีไว้เลี้ยงสัตว์ของตนเอง มีอยู่ด้วยกันหลายชนิด เช่น หญ้ารูซี่ หญ้ากินนีสีม่วง หญ้าแพงโกล่า หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 หญ้าอะตราตัม หญ้าพลิแคทูลัม ถั่วฮามาต้า ถั่วท่าพระสไตโล ถั่วลิสงเถา ถั่วมะแฮะ กระถิน ถั่วไมยรา และถั่วคาวาลเคท เป็นต้น สามารถนำมาใช้เลี้ยงสัตว์ได้ทั้งในรูป สด หมัก และ แห้ง

รวมถึงการถนอมและสำรองเสบียงสัตว์ เช่น หญ้าหมัก ใบมันหมัก ใบกระถินหมัก ใบหม่อนหมัก ใบปาล์มหมัก มันสดหมักยีสต์ อาหารผสมครบส่วน (TMR) และอื่นๆ

1.6 สถานการณ์ด้านการตลาด การบริโภคและต้นทุน

1) แพะเนื้อ มีรูปแบบผลิตภัณฑ์เป็นแพะมีชีวิต อาหารสำเร็จรูปจากเนื้อแพะ และผลิตภัณฑ์จากหนังแพะ ส่วนราคาจำหน่าย แพะมีชีวิตในภาคใต้ราคา 120–140 บาท/กิโลกรัมในภาคกลางและภาคเหนือราคาประมาณ 95–110 บาท/กิโลกรัม ซึ่งจะแพงกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น ในด้านช่องทางการจำหน่าย ได้แก่ การจำหน่ายผ่านพ่อค้ารวบรวม การซื้อโดยตรงจากผู้เลี้ยงและการขายปลีก

2) แพะนมมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ นมแพะพาสเจอร์ไรซ์โยเกิร์ต ไอศกรีมขนมที่มีส่วนประกอบจากนม และเครื่องสำอาง ส่วนราคาจำหน่าย จะแตกต่างกันตามลักษณะบรรจุภัณฑ์ ในด้านช่องทางการจำหน่าย มีการจำหน่ายตรงและจำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย (ร้านค้า, ตัวแทน)

3) จากข้อมูลในปี 2565 กรมปศุสัตว์ โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สํารวจแพะเนื้อทั้งประเทศมีจำนวน 1,468,032 ตัว ซึ่งจะเป็นแพะแม่พันธุ์จำนวน 1,114,713 ตัว (75.93 %) (อัตราการคุมฝูงพ่อ : แม่ 1 : 12 ตัว) อัตราการรอดชีวิตของลูกแพะหย่านมต่อแม่แพะ 1 ตัว ซึ่งมีเพียง 1.5 ตัว/แม่/ปี ซึ่งคาดว่าจะมีลูกเกิดจำนวน 1,672,069 ตัว และคาดว่าจะมีผลผลิตแพะเนื้อพร้อมเชือดจำนวน 836,035 ตัว คิดเป็นมูลค่าประมาณ 2,508.10 ล้านบาท

ในด้านต้นทุนการผลิตแพะเนื้อ (นน. 25 กก./ตัว) เฉลี่ยกิโลกรัมละ 70 บาท ในขณะที่ราคาแพะเนื้อมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 119 บาท ดังนั้นเกษตรกรจะได้รับกำไรกิโลกรัมละ 45 บาท หรือตัวละ 1,125 บาท

ในด้านตลาดส่งออกแพะมีชีวิตของไทย พ.ศ. 2560-2565 (ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 227,621 ตัว)

- ส่งออกแพะเนื้อมีชีวิตทำพันธุ์จำนวน 221,890 ตัว/ปี ไปยังประเทศลาว จำนวน 219,040 ตัว ร้อยละ 98.72 กัมพูชา จำนวน 2,300 ตัว ร้อยละ 1.04 เวียดนาม จำนวน 350 ตัว ร้อยละ 0.16 เมียนมาร์ จำนวน 200 ตัว ร้อยละ 0.09
- ส่งออกแพะเนื้อมีชีวิตทั่วไปจำนวน 5,731 ตัว/ปี ไปยังประเทศลาวจำนวน 5,319 ตัว ร้อยละ 92.81 กัมพูชา จำนวน 400 ตัว ร้อยละ 6.98 เมียนมาร์จำนวน 12 ตัว ร้อยละ 0.21 และประเทศเวียดนามมีความสนใจจะนำเข้าแพะมีชีวิตทั่วไปจากประเทศไทย

ในด้านการนำเข้าแพะมีชีวิตของไทย พ.ศ. 2560-2565 (ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 246,640 ตัว)

- ส่งออกแพะเนื้อมีชีวิตทำพันธุ์จำนวน 233,341 ตัว/ปี ไปยังประเทศเมียนมาร์ จำนวน 232,786 ตัว ร้อยละ 99.76 แอฟริกาใต้ จำนวน 312 ตัว ร้อยละ 0.13 อเมริกา จำนวน 222 ตัว ร้อยละ 0.10 ออสเตรเลีย จำนวน 21 ตัว ร้อยละ 0.01
- ส่งออกแพะเนื้อมีชีวิตทั่วไปจำนวน 13,299 ตัว/ปี ไปยังประเทศเมียนมาร์ จำนวน 13,204 ตัว ร้อยละ 99.29 อเมริกา จำนวน 95 ตัว ร้อยละ 0.71

1.7 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และศักยภาพ (SWOT Analysis)

1.7.1 จุดแข็ง(Strengths)

- 1) การเลี้ยงแพะเป็นอาชีพที่ใช้เงินลงทุนต่ำ ให้ผลตอบแทนเร็ว และใช้แรงงานในครัวเรือนได้
- 2) เป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สามารถพัฒนาปรับปรุงและขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว
- 3) สามารถใช้พืชอาหารสัตว์ตามธรรมชาติและผลพลอยได้จากโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตรที่มีอยู่ในพื้นที่สามารถนำมาเป็นอาหารแพะได้หลากหลาย
- 4) เกษตรกรบางส่วนมีศักยภาพที่จะปรับปรุงและขยายพันธุ์ได้เอง มีองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตแพะที่เหมาะสมได้ระดับหนึ่ง

1.7.2 จุดอ่อน(Weaknesses)

- 1) เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในพื้นที่มีไม่เพียงพอในการให้บริการแก่เกษตรกร
- 2) เกษตรกรบางส่วนมีความรู้ไม่เพียงพอในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้และขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงเชิงธุรกิจ รวมถึงการรวมตัวในเชิงธุรกิจยังไม่เข้มแข็ง
- 3) ฟาร์มที่มีระบบการเลี้ยงที่เหมาะสม ฟาร์มปลอดโรค และฟาร์มมาตรฐาน มีจำนวนน้อย
- 4) เกษตรกรขาดแหล่งเงินทุนในการนำมาประกอบอาชีพเลี้ยงแพะ

1.7.3 โอกาส(Opportunities)

- 1) การขยายตัวตลาดแพะ ในประเทศและกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 2) นโยบายแผนปฏิบัติการและยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรภาครัฐกำหนดให้แพะเป็นสินค้าในยุทธศาสตร์ รวมถึงการส่งเสริมสินค้าฮาลาล
- 3) รัฐมีนโยบายสร้างและพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็ง เช่น วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ เป็นต้น
- 4) นโยบายภาครัฐส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะ ทดแทนพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่ไม่เหมาะสมและราคาตกต่ำ

1.7.4 อุปสรรค(Threats)

- 1) มีการลักลอบนำเข้าแพะจากประเทศเพื่อนบ้านทำให้เสี่ยงต่อการควบคุมโรคและส่งผลกระทบต่อราคา
- 2) กฎระเบียบ กฎหมายระหว่างประเทศในการนำเข้า ส่งออก ไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจ
- 3) โรคระบาดที่สำคัญต่อการเลี้ยงแพะ
- 4) ผู้บริโภคบางส่วนมีความรู้และทัศนคติในการบริโภคแพะและผลิตภัณฑ์ตลาดเคลื่อนจากข้อมูลจริง

2. วิสัยทัศน์

- เกษตรกรเลี้ยงแพะ มีความมั่นคง ยั่งยืน ผลผลิตมีคุณภาพ มาตรฐาน ตามความต้องการของตลาด ทุกระดับ

3. พันธกิจ

- 1) ปรับเปลี่ยนระบบการเลี้ยงที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิตแพะ ภายใต้นโยบายลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสทางการแข่งขัน ได้แก่ การเลี้ยงแบบประณีต (intensive farm) และฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)
- 2) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร โดยการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย วิสาหกิจชุมชน หรือ สหกรณ์รวมทั้งการรวมตัวในเชิงธุรกิจตลาดต่างประเทศ
- 3) พัฒนาและเพิ่มจำนวนเชิงจำหน่ายและโรงฆ่าแพะมาตรฐานให้มากขึ้น
- 4) ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์จากแพะภายในประเทศให้มากขึ้น
- 5) เพิ่มปริมาณประเภทย่อยของผลิตภัณฑ์จากแพะและคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 6) ส่งเสริมประชารัฐประสานความร่วมมือทางด้านการแปรรูปและการตลาดสินค้าฮาลาล
- 7) ศึกษาศักยภาพการผลิตและปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการผลิตและการตลาด

4. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรเกษตรกรและเครือข่าย
- 2) เพื่อส่งเสริมการผลิตแพะ และผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานปลอดภัยเพียงพอต่อการบริโภค และการส่งออก
- 3) เพื่อส่งเสริมการบริโภคและการตลาดทั้งภายใน และภายนอกให้มากขึ้น
- 4) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสทางการแข่งขัน

5. เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

- 1) พัฒนาศูนย์เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะประจำจังหวัดไม่น้อยกว่า 60 จังหวัด
- 2) ประชากรแพะของประเทศเพิ่มขึ้นปีละไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 และผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายขึ้น
- 3) ลดต้นทุนการผลิต ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20
- 4) มีฟาร์มปลอดโรคบูร์เซลลาในแพะ จำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ
- 5) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจการผลิตแพะ จำนวน 3 เขตเศรษฐกิจ
- 6) การส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5

6. ประเด็นการพัฒนา

ประกอบด้วยประเด็นการพัฒนาหลัก จำนวน 7 ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

- 1) ด้านข้อมูลและระบบสารสนเทศ
- 2) การตลาดและการแปรรูป
- 3) ด้านการผลิตและส่งเสริมอาชีพ
- 4) การควบคุม ป้องกันโรค ด้านสุขภาพ
- 5) ด้านมาตรฐานสินค้าและระบบโลจิสติกส์
- 6) ด้านการวิจัยและพัฒนา
- 7) ด้านการขับเคลื่อน ประเมินความเสี่ยง และติดตามประเมินผล

โดยในแต่ละประเด็นการพัฒนาประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาต่างๆ มีรายละเอียด ได้แก่

1. ประเด็นการพัฒนาด้านข้อมูลและระบบสารสนเทศ

1.1 แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลตลอดห่วงโซ่การผลิต

2. ประเด็นการพัฒนากาตลาดและการแปรรูป

2.1 แนวทางการพัฒนากาตลาดพันธุ์แพะ

- 1) โครงการการรับรองมาตรฐานศูนย์ผลิตน้ำเชื้อมาตรฐานแพะพ่อพันธุ์ผสมเทียม(สทป.)
- 2) โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตแพะสู่ตลาด(สพพ.)
- 3) โครงการผลิตเนื้อสัตว์คุณภาพตอบสนองการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง (เขต 9)
- 4) โครงการจัดการอาหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแพะในฟาร์มเกษตรกร(สอส.)
- 5) โครงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์แพะ(สพพ.)
- 6) โครงการพัฒนาพ่อ-แม่แพะพันธุ์ดีด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ (Master goats)(สทป.)
- 7) โครงการกระจายแพะเนื้อพันธุ์ดีด้วยเทคโนโลยีการย้ายฝากตัวอ่อน(สทป./สพพ.)
- 8) โครงการกระจายแพะนมพันธุ์ดีด้วยเทคโนโลยีการย้ายฝากตัวอ่อน(สทป./สพพ.)
- 9) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการย้ายฝากตัวอ่อนแพะพันธุ์ดี(สทป.)
- 10) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผสมเทียม(สทป.)
- 11) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตน้ำเชื้อแช่แข็งแพะ(สทป.)
- 12) โครงการการสร้างฝูงพ่อและแม่แพะพันธุ์ “แดงสุราษฎร์” (สทป./สพพ./สอส./กปผ.)
- 13) โครงการปรับปรุงพันธุ์แกะโดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศพท.สงขลา)

2.2 แนวทางการพัฒนากาตลาดผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากแพะ

- 1) โครงการส่งเสริมการจัดทำผลิตภัณฑ์ และโรงฆ่าแพะ(กสส.)
- 2) โครงการรณรงค์ ส่งเสริมการบริโภคเนื้อ/นม/ผลิตภัณฑ์จากแพะ(กสส.)
- 3) โครงการ พัฒนาศักยภาพการผลิตของวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปแพะเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มการบริโภคสินค้าปศุสัตว์ในพื้นที่ (Local Product Development) (กผส.)
- 4) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการทำเครื่องสำอางจากน้ำมันแพะ “D.I.Y (Do it yourself) ง่ายๆด้วยตัวเอง” (กผส.)
- 5) โครงการการฝึกอบรมหลักสูตร การทำเครื่องสำอางจากน้ำมันแพะ ผลิตภัณฑ์สปา (D.I.Y Spa at home) (กผส.)
- 6) โครงการฝึกอบรมการแปรรูปขนแกะคุณภาพรองด้วยวิธี Needle Felting(กผส.)
- 7) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการเพิ่มมูลค่าเนื้อแพะและการตัดแต่ง(กผส.)
- 8) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการเพิ่มมูลค่านมแพะ(กผส.)
- 9) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสร้างวิทยาการการแปรรูปเนื้อแพะและน้ำมันแพะ(กผส.)
- 10) โครงการพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะสู่ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อแพะและน้ำมันแพะ(กผส.)
- 11) โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการแปรรูปเนื้อแพะ(กผส.)
- 12) โครงการพัฒนามาตรฐานการผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อแพะและน้ำมันแพะ(กผส.)
- 13) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวอำเภอเบตงตามโครงการเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (กิจกรรมการเลี้ยงแพะนมเพื่อเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมฮาลาล) (เขต 9)

- 14) โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากแพะ(เขต 6)
- 15) โครงการฝึกอบรมอาชีพการผลิตและแปรรูปแพะ(เขต 9)
- 16) โครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีการแปรรูปเนื้อสัตว์(ศูนย์ผลิตภัณฑ์ฯปทุมธานี)
- 17) โครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีการแปรรูปผลิตภัณฑ์นมแพะเบื้องต้น(ศูนย์ผลิตภัณฑ์ฯปทุมธานี)

2.3 แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์จากแพะ

1) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ (แกะเนื้อ) เพื่อสร้างฐานการผลิตอาหารสู่ผู้บริโภค ทั้งในประเทศและกลุ่มอาเซียน (AEC) และ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากแพะเนื้อ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะจังหวัดบุรีรัมย์ (เขต 3)

2) โครงการอาหารปลอดภัยเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา (เขต 9)

3. ประเด็นการพัฒนาด้านการผลิตและส่งเสริมอาชีพ

3.1 แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

- 1) โครงการงานแพะแห่งชาติ(กสส.)
- 2) โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ (กสส.)
- 3) โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน(สปก.) จังหวัดกาญจนบุรี (กสส.)
- 4) โครงการแพะ-แกะล้านนาระยะที่ 1 (กสส.)
- 5) โครงการส่งเสริมแพะขุนเชิงพาณิชย์อีสานใต้ (กสส.)
- 6) โครงการส่งเสริมแพะขุนเชิงพาณิชย์กาญจนบุรี (กสส.)
- 7) โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะผสมผสานในสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน (กสส.)
- 8) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องภายใต้ความร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์กับธนาคารเพื่อการเกษตร (กสส.)
- 9) โครงการ "โคบาลบูรพา"(แพะ)(กสส.)
- 10)โครงการส่งเสริมปศุสัตว์แบบแปลงใหญ่(แพะ) (กสส.)
- 11)โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ(กสส.)
- 12)โครงการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงแพะแบบผสมผสานในสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน(กสส.)
- 13)โครงการส่งเสริมการผลิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดบุรีรัมย์ (เขต 3)
- 14)โครงการพัฒนาเกษตรแปลงใหญ่ (แพะ)(เขต 1)
- 15)โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะจังหวัดอุบลราชธานี(เขต 3)
- 16)โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะให้เป็นสัตว์เศรษฐกิจของจังหวัดนครพนม
- 17)โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะในจังหวัดสุโขทัย
- 18)โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงแพะจังหวัดเพชรบูรณ์(ระยะที่ 2) (เขต 6)
- 19)โครงการธนาคารแพะสร้างอาชีพผลิตแพะเนื้อและพันธุ์แพะทดแทนจังหวัดกาญจนบุรี(เขต 7)
- 20)โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะแปลงใหญ่จังหวัดสงขลา(เขต 9)

3.2 แนวทางการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการลดต้นทุน

- 1) โครงการพัฒนาเครือข่ายการผลิตและการตลาดแพะ(กสส.)
- 2) โครงการพัฒนาการเลี้ยงแพะนม(กสส.)
- 3) โครงการวิเคราะห์เศรษฐกิจการปศุสัตว์(แพะ) (กสส.)
- 4) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะเนื้อพันธุ์ดีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานอย่างยั่งยืนจังหวัดสุรินทร์(กสส.)
- 5) โครงการยกระดับการผลิตและการตลาดแพะเนื้อสู่ระบบมาตรฐาน (กสส.)
- 6) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการตลาดแพะ-แกะ ภาคตะวันออก (กสส.)

- 7) โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตภาคปศุสัตว์ (สอส.)
- 8) โครงการพัฒนาการเครือข่ายเกษตรกรเลี้ยงแพะเนื้อและแพะนม เฉพาะจังหวัดนครปฐมจังหวัดกาญจนบุรีจังหวัดราชบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี(เขต 7)
- 9) โครงการพัฒนาการเครือข่ายเกษตรกรเลี้ยงแพะเนื้อและแพะนม เฉพาะจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์(เขต 7)
- 10) โครงการจัดตั้งธนาคารเชื้อพันธุ์ (Gene Bank) แพะ(สทป./สพพ.)
- 11) โครงการศูนย์ขยายพันธุ์และส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์ (สพพ.)
- 12) โครงการสร้างทักษะและส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร (สทป.)
- 13) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์จังหวัดนครราชสีมา (เขต3)
- 14) โครงการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงแพะครบวงจรแบบมีส่วนร่วมจังหวัดชุมพร(เขต 8)
- 15) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแพะดำ จังหวัดปัตตานี (เขต 9)
- 16) โครงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพพัฒนาสายพันธุ์แพะนม จังหวัดยะลา (เขต 9)
- 17) โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตแพะสู่เกษตรกรอย่างยั่งยืน(สพพ.)
- 18) โครงการตรวจลักษณะทางพันธุกรรมที่มีผลต่อการผลิตแพะด้วยเทคโนโลยีชีวโมเลกุล(สทป.)
- 19) โครงการพัฒนาการเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์(กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะเนื้อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน) (สนง.ปศจ.บุรีรัมย์) (เขต 3)
- 20) โครงการพัฒนาการเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์(กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะเนื้อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน)(สนง.ปศจ.ชัยภูมิ) (เขต 3)
- 21) โครงการพัฒนาการเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์(กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะเนื้อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน)(สนง.ปศจ.นครราชสีมา) (เขต 3)
- 22) โครงการพัฒนาการเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์(กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะเนื้อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน)(สนง.ปศจ.สุรินทร์) (เขต 3)
- 23) โครงการพัฒนาการเลี้ยงแพะเพื่อเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มจังหวัดพังงา (เขต 9)
- 24) โครงการจัดสร้างโรงฆ่าแพะขนาดเล็ก 1-10 ตัว จังหวัดพังงา (เขต 9)
- 25) โครงการยกระดับและพัฒนาขีดความสามารถการผลิตปศุสัตว์สู่มาตรฐานจังหวัดกระบี่ (เขต 9)
- 26) โครงการแพะคุณภาพเพื่อฮาลาลจังหวัดกระบี่ (เขต 9)
- 27) โครงการส่งเสริมการผลิตสู่มาตรฐานจังหวัดกระบี่ (เขต 9)
- 28) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแกะดำ จังหวัดปัตตานี (เขต 9)

4. ประเด็นการพัฒนาด้านการควบคุม ป้องกันโรค ด้านสุขภาพ

4.1 แนวทางการพัฒนาการดูแลด้านสุขภาพแพะ

- 1) โครงการรณรงค์สร้างภูมิคุ้มกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสัตว์เคี้ยวเอื้อง (สคบ.)

4.2 แนวทางการพัฒนาการควบคุมและกำจัดโรคระบาด

- 1) โครงการสร้างฝูงแพะปลอดโรคข้ออักเสบและใช้สมองอักเสบ ในศูนย์วิจัย/สถานีของสำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ และแพะในโครงการพระราชดำริทั่วประเทศ(สคบ.)
- 2) โครงการรณรงค์สร้างฟาร์มปลอดโรค布鲁เซลลาในแพะแกะ (สคบ.)
- 3) โครงการสนับสนุนพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและส่งเสริมการส่งออก (กสก.)
- 4) โครงการสนับสนุนการจัดทำพื้นที่ควบคุมพิเศษและ Compartment (กสก.)

4.3 แนวทางการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและป้องกันโรค

- 1) โครงการสำรวจความชุกโรค布鲁เซลลาในแพะ(สคบ.)
- 2) โครงการสำรวจความชุกโรคข้ออักเสบและสมองอักเสบในแพะนม(สคบ.)

- 3) โครงการเฝ้าระวังโรคพืฬีอาร์ (สบ.)
- 4) โครงการฟาร์มแพะปลอดโรคจังหวัดศรีสะเกษ(เขต 3)
- 5) โครงการพัฒนาวิธี ELISA สำหรับทดสอบโรคติดเชื้อในแพะ(สสช.)
- 6) โครงการบังคับใช้กฎหมายและป้องกันการกระทำความผิดในการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์(กสก.)

5. ประเด็นการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าและระบบโลจิสติกส์

5.1 แนวทางการพัฒนามาตรฐานสินค้า/ระบบโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่การผลิต

- 1) โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน(สพส.)
- 2) โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์(สพส.)

6. ประเด็นการพัฒนาด้านการวิจัยและพัฒนา

6.1 แนวทางการพัฒนาการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนานวัตกรรมด้านแพะ

- 1) โครงการวิจัยประเมินการย่อยได้และค่าพลังงานที่ย่อยได้ของทางจากสำหรับใช้เลี้ยงแพะเนื้อลูกผสมเบอร์ 50%(สอส.)
- 2) โครงการวิจัยการใช้ทางปาล์มจากการหมักเป็นอาหารหยาบสำหรับขุนแพะเนื้อลูกผสมเบอร์(สอส.)
- 3) โครงการวิจัยผลการใช้กระถินหมักเป็นอาหารหยาบเลี้ยงแพะนมในฟาร์มเกษตรกร(สอส.)
- 4) โครงการวิจัยความต้องการโภชนะของแพะพันธุ์บอร์ในประเทสไทย(สอส.)
- 5) โครงการวิจัยความต้องการโภชนะของแพะพันธุ์พื้นเมืองในประเทสไทย(สอส.)
- 6) โครงการวิจัยความต้องการโภชนะของแพะพันธุ์ลูกผสมในประเทสไทย(สอส.)
- 7) โครงการวิจัยความต้องการโภชนะของแพะนมในประเทสไทย(สอส.)
- 8) โครงการวิจัย การศึกษาเชิงอภิมาน (Meta-analysis) ความต้องการโปรตีนและพลังงานของแพะเนื้อในประเทสไทย(สอส.)
- 9) โครงการวิจัย การประเมินความยั่งยืนทางด้านเศรษฐศาสตร์และสิ่งแวดล้อม และประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรของระบบการเลี้ยงแพะเนื้อในประเทสไทย(สอส.)
- 10)โครงการวิจัย การประเมินคุณค่าทางโภชนะของยอดและใบมันสำปะหลังสำหรับใช้เป็นอาหารเลี้ยงแพะเนื้อ(สอส.)
- 11)โครงการวิจัย การประเมินคุณค่าทางโภชนะของต้นข้าวระยะน้ำมนในการใช้เป็นอาหารเลี้ยงแพะเนื้อ(สอส.)
- 12)โครงการวิจัย การประเมินคุณค่าทางโภชนะของใบหม่อนสำหรับใช้เลี้ยงแพะเนื้อ(สอส.)
- 13)โครงการวิจัย การประเมินคุณค่าทางโภชนะของหญ้าใบมันสยามสำหรับใช้เลี้ยงแพะเนื้อ(สอส.)
- 14)โครงการวิจัย การประเมินคุณค่าทางโภชนะของถั่วอัลฟาลาสำหรับใช้เลี้ยงแพะเนื้อลูกผสม(สอส.)
- 15)โครงการวิจัยและพัฒนาดัชนีการคัดเลือกเพื่อสร้างแพะเนื้อพันธุ์ "แดงสุราษฎร์"(สพพ.)
- 16)โครงการวิจัย การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแพะพันธุ์แบล็คเบงกอล(สพพ.)
- 17)โครงการวิจัย สมรรถภาพการผลิตของแพะพันธุ์แบล็คเบงกอล(สพพ.)
- 18)โครงการวิจัย อิทธิพลของพันธุ์กรรมและการจัดการที่มีต่ออัตราการเจริญเติบโตและลักษณะ(สพพ.)
- 19)โครงการวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางพันธุ์กรรมของแพะสายพันธุ์ที่ใช้ในการสร้างแพะเนื้อพันธุ์ "แดงสุราษฎร์"(สทป.)
- 20)โครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพและองค์ประกอบทางเคมีของซากในแพะลูกผสมพื้นเมือง ที่อกเกินเบร็กและแพะลูกผสมคาราฮารีเรดที่อกเกินเบร็ก พื้นเมือง(สทป.)
- 21)โครงการวิจัยและพัฒนาผลของช่วงเวลาการผสมเทียมและความเป็นกรด-ด่างต่อส่วนเพศลูกในแพะนม(สทป.)
- 22)โครงการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการเก็บตัวอ่อนในแพะด้วยวิธีผ่านทางคอมดลูก(สทป.)

- 23)โครงการวิจัยและพัฒนาผลของการผสมเทียมแพะแบบลาพาโรสโคปิกในแม่แพะตัวให้ต่อจำนวนคุณภาพของตัวอ่อน (สทป.)
 - 24)โครงการวิจัยและพัฒนาในระดับของกรดไขมันอิสระ กลูโคส และยูเรียในกระแสเลือดที่มีผลต่อความสมบูรณ์พันธุ์ของแม่แพะลูกผสมในประเทศ(สทป.)
 - 25)โครงการวิจัย การพัฒนาโปรแกรมการผสมเทียมแพะสำหรับเกษตรกรเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน(สทป.)
 - 26)โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเทคนิค Polymerase Chain Reaction เพื่อศึกษาลักษณะทางพันธุกรรมและตรวจหาเชื้อไวรัสโรคข้ออักเสบและสมองอักเสบในแพะ(สสช.)
- 7 ประเด็นการพัฒนาด้านการขับเคลื่อน ประเมินความเสี่ยง และติดตามประเมินผล
- จัดทำภาพอนาคตห่วงโซ่อุปทานแพะของประเทศไทย 5 ปี (สคป.)

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) องค์กรเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะมีความเข้มแข็งมากขึ้น
- 2) มีปริมาณแพะที่ได้มาตรฐาน เพียงพอต่อตลาดภายในประเทศและการส่งออก
- 3) เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุนในการผลิตแพะและเพิ่มมูลค่าในผลผลิต

8. แผนงานโครงการ และงบประมาณ

มีแผนงบประมาณ รวมทั้งสิ้น 3,382.738 ล้านบาท ดังนี้

- 8.1 ปีงบประมาณ 2566 จำนวน 219.900 ล้านบาท
- 8.2 ปีงบประมาณ 2567 จำนวน 1,084 ล้านบาท
- 8.3 ปีงบประมาณ 2568 จำนวน 586.385 ล้านบาท
- 8.4 ปีงบประมาณ 2569 จำนวน 1,191 ล้านบาท
- 8.5 ปีงบประมาณ 2570 จำนวน 301.453 ล้านบาท